

פתרונות

чисוביות וסיבות

מועד א'

פתרון לדוגמא

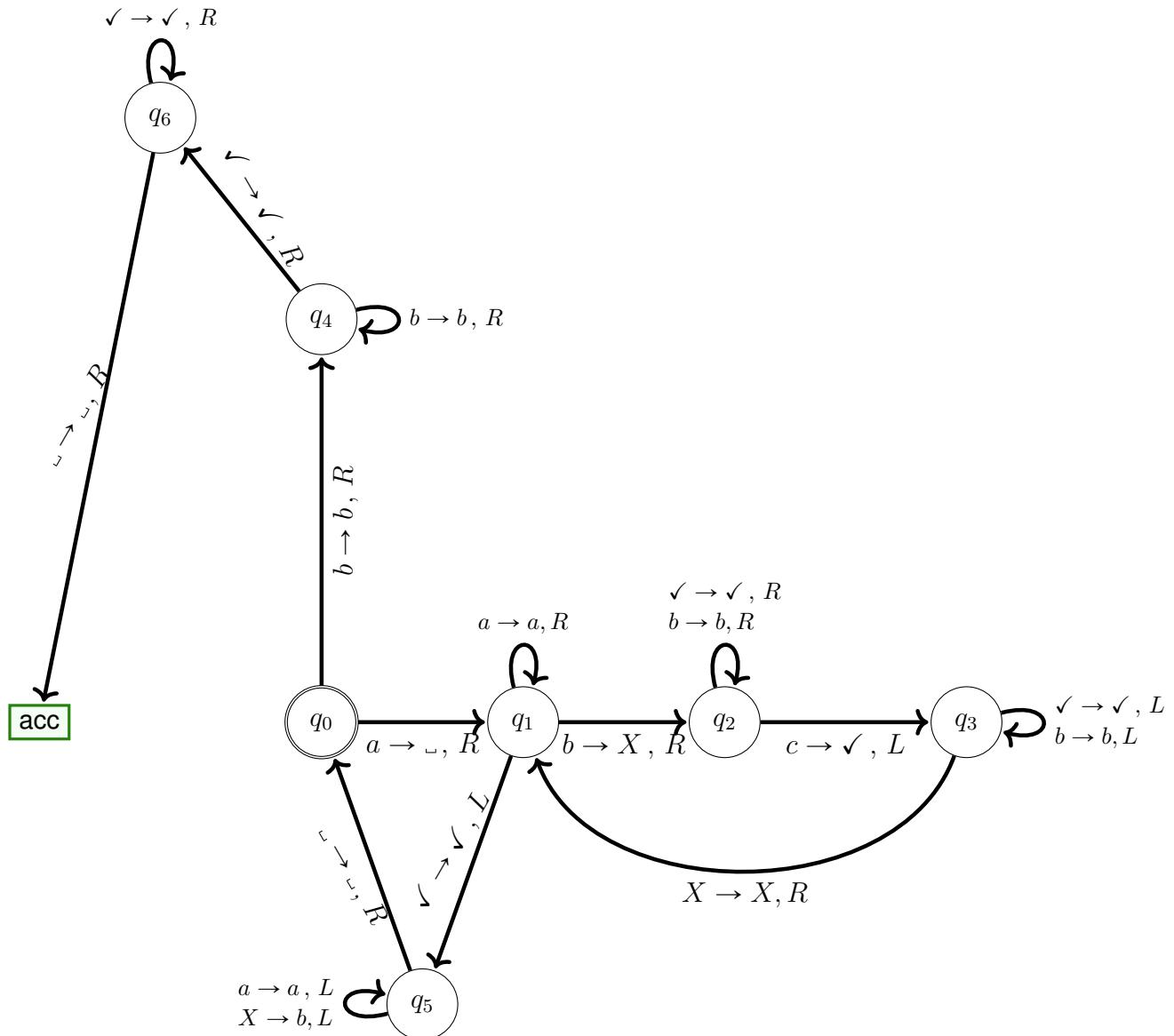
ד"ר יוחאי טויטו, ד"ר ירמייהו מילר,

סמסטר א', תשפ"ה'

מסמך זה כולל פתרון לדוגמא של המבחן. הפתרונות לשאלות הין פתרונות לדוגמא. ניתן לפתרו חלק בדרכים נוספות/אחרות, מלבד הדרך המוצעת בפתרון לדוגמא.

שאלה 1: מכונת טיריניג 20 נקודות

סעיף א'

פתרונות

סעיף ב' הפונקציה שאותה המכונה מחשבת היא הפונקציה:

$$f(x) = x \mod 3 .$$

כלומר, המכונה מחשבת את שארית החלוקת ב- 3 של המספר האונרי הנutanן קלט.

סעיף ג' הפונקציה שאותה המכונה מחשבת היא הפונקציה:

$$f(1^i \# 1^j) = 1^{|i-j|} .$$

כלומר, המכונה מחשבת את הערך המוחלט של ההפרש בין שני מספרים $1^i, 1^j$, הנתונים בקלט. הסבר:

$$q_0 1\#1 \vdash q_1\#1 \vdash_* \#1q_1 \vdash \#q_21 \vdash_* q_{\text{back}} \leftarrow \# \vdash q_0\# \vdash \text{acc} .$$

לכן $f(1\#1) = 0$

$$q_0 11\#1 \vdash q_1 1\#1 \vdash_* 1\#1q_1 \vdash 1\#q_21 \vdash_* q_{\text{back}} \leftarrow 1\# \vdash q_0 1\#$$

$$\vdash q_1 \# \vdash \#q_1 \leftarrow \vdash q_2 \# \leftarrow \vdash q_4 \leftarrow 1 \vdash \leftarrow \text{acc} 1$$

לכן $f(11\#1) = 1$

נסתכל על קלט כללי $1^i \# 1^j$ כאשר $j \geq i$:

$$q_0 1^i \# 1^j \vdash_* 1^{i-1} \# q_1 1^j \vdash_* 1^{i-1} \# 1^j q_1 \leftarrow \vdash 1^{i-1} \# 1^{j-1} q_2 1 \vdash 1^{i-1} \# 1^{j-2} q_{\text{back}} 1 \leftarrow$$

$$\vdash_* q_{\text{back}} \leftarrow 1^{i-1} \# 1^{j-1} \vdash q_0 1^{i-1} \# 1^{j-1}$$

\vdots

$$\vdash_* q_0 1^{i-j} \# \leftarrow \vdash_* 1^{i-j-1} \# q_1 \leftarrow \vdash 1^{i-j-1} q_2 \# \vdash 1^{i-j-2} q_4 11 \vdash_* q_4 \leftarrow 1^{i-j}$$

$$\vdash \text{acc} 1^{i-j}$$

לכן

$$f(1^i \# 1^j) = 1^{i-j}, \quad i \geq j . \tag{*1}$$

נסתכל על קלט כללי $1^i \# 1^j$ כאשר $j < i$:

$$\begin{aligned}
& q_0 \ 1^i \# 1^j \quad \vdash_* \quad 1^{i-1} \# q_1 1^j \quad \vdash_* \quad 1^{i-1} \# 1^j q_1 \ \vdash \quad \vdash \quad 1^{i-1} \# 1^{j-1} q_2 1 \quad \vdash \quad 1^{i-1} \# 1^{j-2} q_{\text{back}} 1 \ \vdash \\
& \vdash_* \quad q_{\text{back}} \ \vdash \ 1^{i-1} \# 1^{j-1} \quad \vdash \quad q_0 \ 1^{i-1} \# 1^{j-1} \\
& \vdots \\
& \vdash_* \quad q_0 \ \# 1^{j-i} \ \vdash \quad \vdash \quad \text{acc } 1^{j-i} \ \vdash
\end{aligned}$$

לכן

$$f(1^i \# 1^j) = 1^{j-i} , \quad \quad i < j . \quad (\star 2)$$

המשוואות $(1) - 1$ ו (2) אומנות ש:

$$f(1^i \# 1^j) = 1^{|i-j|} \quad (*3)$$

שאלה 2: וריאציות על מבנות טיריניג 20 נקודות

כיוון ראשון: לכל מכונה מודול RO קיימת מכונה שקיימת מודול TS

תהי $M_{OR} = (Q^{OR}, \Sigma^{OR}, \Gamma^{OR}, \delta^{OR}, q_0^{OR}, q_{acc}^{OR}, q_{rej}^{OR})$ מכונה ממודל OR .
 נבנה מכונה שколה $M_{TS} = (Q^{TS}, \Sigma^{TS}, \Gamma^{TS}, \delta^{TS}, q_0^{TS}, q_{acc}^{TS}, q_{rej}^{TS})$ המכונה TS .
 כל הרכיבים של המכונה M_{TS} יהיו זהים לרכיבים של המכונה M_{OR} מלבד פונקציית המעברים.
 נגדיר את פונקציית המעברים δ^{TS} .

מעברי תנועה

בניהם ש OR מכילה את המטריך הבא:

$$\delta^{OR}(q, \sigma) = (p, \text{move})$$

כאשר:

$$p, q \in Q^{OR} , \quad \sigma \in \Gamma^{OR} , \quad \text{move} \in \{L, R\} .$$

או ב- $S^T g$ נכנס את המעבר הבא:

$$\delta^{TS} (q, \sigma) = (p, \sigma, \text{move})$$

מעברי כתיבה

כניהם ש δ^{OR} מכילה את המוצר הבא:

$$\delta^{OR}(q,\sigma) = (p,\tau)$$

פתרונות

כאשר:

$$p, q \in Q^{OR}, \quad \sigma, \tau \in \Gamma^{OR}.$$

از ב- δ^{TS} נכenis את המעבר הבא:

$$\delta^{TS}(q, \sigma) = (p, \tau, S)$$

כיוון שני: לכל מכונה ממודול TS קיימת מכונה שקולה ממודול OR

$$\text{תהי } M_{TS} = (Q^{TS}, \Sigma^{TS}, \Gamma^{TS}, \delta^{TS}, q_0^{TS}, q_{\text{acc}}^{TS}, q_{\text{rej}}^{TS}) \text{ מכונה ממודול } TS.$$

$$\text{בנייה מכונה שקולה } M_{OR} = (Q^{OR}, \Sigma^{OR}, \Gamma^{OR}, \delta^{OR}, q_0^{OR}, q_{\text{acc}}^{OR}, q_{\text{rej}}^{OR}) \text{ ממודול } OR.$$

במעברים בהן המכונה M_{TS} כתובות אותן או שמאלה, לא ניתן מעבר שקול יחיד במכונה ממודול OR . לכן נמייר חלק מהמעברים במכונה M_{TS} לשני מעברים עוקבים במכונה M_{OR} . במעבר הראשון נכתב אותן ובמעבר השני נבצע את התזוזה.

לשם כך, נצטרך מצבים חדשים, שייחבו בין המעברים. לכל מצב q נגדיר שני מצבים ביןיהם "חוודים" q^L ו- q^R . ככלומר:

$$Q^{OR} = Q^{TS} \cup \{q^L \mid q \in Q^{TS}\} \cup \{q^R \mid q \in Q^{TS}\}.$$

נגדיר כעת את δ^{OR} תוך שימוש במצבים ביןיים.

מצבים הביניים תמיד יבצעו תזוזה שמאליה או ימינה בלבד, לכל אחת שבסרט. פורמלית:

$$\begin{aligned} \forall q \in Q^{TS}, \sigma \in \Gamma^{TS}: \quad \delta^{OR}(q^R, \sigma) &= (q, R), \\ \forall q \in Q^{TS}, \sigma \in \Gamma^{TS}: \quad \delta^{OR}(q^L, \sigma) &= (q, L). \end{aligned}$$

עבור מעברים בהן מתבצעת כתיבה ותנוועה, נגדיר את δ^{OR} תוך שימוש במצבים ביןיים.

בהינתן מעבר עם תנוועה ימינה:

$$\delta^{TS}(q, \sigma) = (p, \tau, R).$$

כאשר:

$$q, p \in Q^{TS}, \quad \sigma, \tau \in \Gamma^{TS}$$

از ב- δ^{OR} נכenis את המעבר הבא:

$$\delta^{OR}(q, \sigma) = (p^R, \tau).$$

באופן דומה, בהינתן מעבר עם תנוועה שמאליה:

$$\delta^{TS}(q, \sigma) = (p, \tau, L).$$

כאשר:

$$q, p \in Q^{TS}, \quad \sigma, \tau \in \Gamma^{TS}$$

از ב- δ^{OR} נכenis את המעבר הבא:

$$\delta^{OR}(q, \sigma) = (p^L, \tau).$$

פתרונות

במעברים בהם המכונה M_{TS} אינה מבצעת תנועה (נשארת במקומם) לא נשתמש במצבי הביניים. כלומר, בהינתן מעבר בו המכונה נשארת במקומו:

$$\delta^{TS}(q, \sigma) = (p, \tau, S)$$

כאשר:

$$q, p \in Q^{TS}, \quad \sigma, \tau \in \Gamma^{TS}$$

אז ב δ^{OR} נכנס את המעבר הבא:

$$\delta^{OR}(q, \sigma) = (p, \tau).$$

שאלה 3: התזה של צ'רץ' טירינג 20 נקודות

סעיף א' השפה שהדקה G יוצר היא:

$$L(G) = \{a^n b^n c^n \mid n \in \mathbb{N}\}$$

סעיף ב'

$$L(G) = \{w \in \Sigma^* \mid \#_a(w) = \#_b(w) = \#_c(w)\}$$

כלומר, שפת כל המילים בהן מספר שווה של אותיות a , אותיות b , ואותיות c .

שאלה 4: אי-כrüיות 20 נקודות

נתון: השפה $L_{M_1 \cup M_2}$ מוגדרת:

$$L_{M_1 \cup M_2} = \{\langle M_1, M_2, w \rangle \mid w \in L(M_1) \cup L(M_2)\}$$

ז"א השפה שכוללת כל המחרוזות $\langle M_1, M_2, w \rangle$ כאשר w שיר לאותת השפות $L(M_1)$ או $L(M_2)$ לפחות.

צריך להוכיח: קיימת רדוקצייה התחילה בין השפה A_{TM} לשפה $L_{M_1 \cup M_2}$, כלומר

$$A_{TM} \leq L_{M_1 \cup M_2}.$$

הגדרת הרדוקצייה:

בהינתן $\langle w \rangle$ קלט של A_{TM} ניצור $\langle M_1, M_2, w \rangle$ קלט של $L_{M_1 \cup M_2}$ כך שמתקיים התנאי הבא:

$$\begin{aligned} \langle M, w \rangle \in A_{TM} &\Rightarrow \langle M_1, M_2, w \rangle \in L_{M_1 \cup M_2}, \\ \langle M, w \rangle \notin A_{TM} &\Rightarrow \langle M_1, M_2, w \rangle \notin L_{M_1 \cup M_2}. \end{aligned}$$

נגידיר את פונקציית הרוקציה באופן הבא:

$$M_1 = \text{"על כל קלט } x \text{ הינו } \text{rej."}$$

$$M_2 = \text{"על כל קלט } x \text{ הינו } \text{acc."}$$

פתרונות

- מריצה M על w ועונה כמוות.

נקונות הרדווקציה:

כימל \Leftarrow

$$\langle M, w \rangle \in A_{TM} \text{ וגם}$$

$$w \in L(M) \Leftarrow$$

$$.w \in L(M_2) \Leftarrow$$

$$w \in L(M_2) \cup \emptyset \Leftarrow$$

$$w \in L(M_2) \cup L(M_1) \Leftarrow$$

$$\langle M_1, M_2, w \rangle \in L_{M_1 \cup M_2} \Leftarrow$$

כימל \Rightarrow

$$\langle M, w \rangle \notin A_{TM} \text{ וגם}$$

$$.w \notin L(M) \Leftarrow$$

$$.w \notin L(M_2) \Leftarrow$$

$$.(\text{השפה של } M_1 \notin w \text{ וכי השפה של } M_2 \text{ היא } \emptyset) \Leftarrow$$

$$\langle M_1, M_2, w \rangle \notin L_{M_1 \cup M_2} \Leftarrow$$

سؤالה 5: סיבוכיות זמן 20 נקודות

פונקציית הרדווקציה:

נגידר פונקציית הרדווקציה f שבהינתן זוג $\langle G, k \rangle \in IS$, (הקלט של IS), יוצרת C , (הקלט של VC) אשר מקיימת את התנאי:

$$\langle G, k \rangle \in IS \Leftrightarrow \langle G', k' \rangle \in VC . \quad (*2)$$

הfonקציית הרדווקציה מוגדרת כך שהתנאים הבאים מתקיימים:

עמוד 7 מתוך 9

המכללה האקדמית להנדסה סמי שמעון

קמפוס באר שבע ביאליק פינת בזל 84100 | קמפוס אשדוד צבוטינסקי 84 | www.sce.ac.il | חייג: *

פתרונות

1) בהינתן הגרף $G = (V, E)$, אז הגרף G' הוא אותו גраф $.G = (V, E')$

$$.k' = |V| - k \quad (2)$$

נכונות הרדוקציה

כעת נוכחות שמתקיים: $\langle G, k \rangle \in IS \iff \langle G', k' \rangle \in VC$

כיוון \Leftarrow

בהינתן גраф $G = (V, E)$ ושלם k

נניח כי $\langle G, k \rangle \in IS$.

$\Leftarrow G$ מכיל קבוצה בלתי תלויה S בגודל k לפחות: $|S| \geq k$.

\Leftarrow אם $S \in S$ אז $(u_1, u_2) \notin E$.

כלומר, כל שני קודקודים ב- S לא מחוברים בצלע ב- G .

\Leftarrow השיליה הלוגית של הגרירה הזאת:

אם $E \in E$ אז $u_1 \notin S$ או $u_2 \notin S$.

\Leftarrow אם $u_2 \in V \setminus S$ אז $u_1 \in V \setminus S$.

\Leftarrow התת-קובוצה $S \setminus V$ היא כיסוי קודקודים של G .

$|V \setminus S| \leq |V| - k$ $|V \setminus S| = |V| - |S| \geq k$ לכן.

$\Leftarrow G'$ מכיל כיסוי קודקודים U בגודל k' לכל היותר.

$\Leftarrow \langle G', k' \rangle \in VC$

כיוון \Rightarrow

בהינתן גраф G' ושלם k'

נניח כי $\langle G', k' \rangle \in VC$.

$\Rightarrow |U| \leq k'$ $G' = (V, E)$ מכיל כיסוי קודקודים U בגודל k' לכל היותר.

\Rightarrow אם $E \in E$ אז $u_1 \in U$ או $u_2 \in U$.

\Rightarrow השיליה הלוגית של הגרירה הזאת:

אם U וגם $u_1 \notin U$ וגם $u_2 \notin U$ אז $(u_1, u_2) \notin E$.

\Rightarrow השיליה הלוגית של הגרירה הזאת:

אם $u_1 \in V \setminus U$ וגם $u_2 \in V \setminus U$ אז $(u_1, u_2) \notin E$.

פתרונות

הנתן-קבוצה $S = V \setminus U$ היא קבוצה בלתי תלואה.
 $|S| \geq |V| - k'$ אז $|U| \leq k' - 1$ $|S| = |V| - |U|$
 $|V| - k' = k$ מכיל קבוצה בלתי תלואה S בגודל לפחות.
 $\langle G, k \rangle \in IS \iff$